

Bazuar në nenin 31 paragrafi 1 pika 50 të Statutit të Kryqit të Kuq të Republikës së Maqedonisë së Veriut, bordi drejtues i Kryqit të Kuq të RSM në seancën e mbajtur më 20 --.-- solli

POLITIKA E MBROJTJES DHE PERGJIGJES E SHFRYTËZIMIT DHE ABUZIMIT SEKSUAL

1. Lista e shkurtesave

SHK	Shoqata kombtare
KKRMV	Kryqi i Kuq i Republikës së Maqedonisë së Veriut
SHS	Shfrytëzimi seksual
AS	Abuzimi seksual
SHAS	Shfrytëzimi dhe abuzimi seksual
KK/GJHK	Kryqi i Kuq dhe Gjysmëhëna e Kuqe
KKQSH	Kryqi i Kuq i qytetit të Shkupit
OKKK	Organizata komunale e Kryqit të Kuq

2. Definicione

Për nevojat e kësaj Politike:

- 2.1. "Pala e interesuar / palët e interesuara" është / janë personi / personat të cilët presin ose tashmë marrin mbrojtje ose ndihmë të caktuar nga Kryqi i Kuq i Republikës së Maqedonisë së Veriut. Prandaj, palë e prekur mund të jetë çdo person brenda territorit të Republikës së Maqedonisë së Veriut ose në çdo mjedis lokal në të cilin ne operojmë si kompani kombëtare;
- 2.2. "Abuzim" përfshin ekzistencën ose kërcënimin aktual të neglizhencës, shfrytëzimit dhe abuzimit emocional, fizik, psikologjik dhe/ose seksual (përfshirë ngacmimin seksual) të një fëmije, të riu ose të rrituri nga punonjës, vullnetarë dhe persona të tjerë të angazhuar.
- 2.3. "Fëmijë" është secili person në moshën deri në 18 vjet

- 2.4. "Mekanizmi i Ankesave të Komunitetit" i referohet kanaleve konfidenciale përmes të cilave anëtarët e një komuniteti të caktuar mund të raportojnë në mënyrë të sigurt ankesat dhe të kërkojnë ndihmë. Ky mekanizëm kontribuon në përfshirjen e komunitetit duke inkurajuar individët të raportojnë ankesat në një mënyrë që ata të ndihen të sigurt dhe madje të lirë. Mekanizmi gjithashtu mbështet raportimin e incidenteve të lidhura me SHAS. Raportet e marra u dorëzohen autoriteteve dhe organeve përkatëse për hapa të mëtejshëm.
- 2.5. "Dhuna me bazë gjinore" është një term ombrellë për çdo sjellje të dëmshme që merret kundër vullnetit të viktimës dhe bazohet në dallimet shoqërore (dmth. gjinore) midis burrave dhe grave. Ai përfshin sjellje që përfshin dëmtime ose vuajtje fizike, seksuale ose psikologjike, kërcënime për akte të tilla, shtrëngim dhe forma të tjera të privimit të lirisë. Këto veprime mund të zhvillohen në publik ose privat.
- 2.6. "Resurset njerëzore të Kryqit të Kuq të Republikës së Maqedonisë së Veriut (KKRMV)" përfshin të gjithë personat në shërbim të KKRMV-së, duke përfshirë: punonjësit, vullnetarët, anëtarët, personat e punësuar, praktikantët dhe konsulentët. Përkufizimi përfshin edhe vullnetarët që janë nën 18 vjeç.
- 2.7. "Aktet e brendshme të KKRMV" i referohet Rregullave për Marrëdhëniet e Punës të KKRMV, Rregullave për Rendin dhe Disiplinë në Shërbimin Profesional, Kodin e Sjelljes për Punonjësit dhe Vullnetarët dhe të gjitha rregullat dhe rregulloret e tjera të SHK;
- 2.8. "Parandalimi dhe Përgjigja e Shfrytëzimit dhe Abuzimit Seksual (SHAS)" i referohet politikave, rregullave dhe aktiviteteve që synojnë parandalimin e përfshirjes së burimeve njerëzore të SHK-së nga përfshirja në çfarëdo forme SHAS dhe reagimi nëse ndodh;
- 2.9. "Hakmarrja ose sjellje hakmarrëse" është çdo sjellje e dëmshme e drejtpërdrejtë ose e tërthortë që rekomandohet, përdoret si kërcënim ose merret kundër një personi të caktuar që ka raportuar sjellje të dyshuar në kundërshtim me këtë politikë, ose një personi që është i përfshirë në një auditim ose hetim të autorizuar. Hakmarrja mund të përfshijë veprime të pafavorshme administrative, të tilla si vlerësime të dobëta të performancës, ndryshime në punë ose vendime të tjera negative që ndikojnë drejtpërdrejt në kushtet e punës së individit. Hakmarrja mund të marrë gjithashtu formën e abuzimit verbal ose ngacmimit.
- 2.10. "Abuzim seksual" i referohet një akti ose kërcënim për sulm fizik ose psikologjik të natyrës seksuale, qoftë me forcë ose në kushte të

pabarabarta ose shtrënguese, kur kryhet kundër personave të prekur ose ndaj çdo personi nën moshën 18 vjeç.

- 2.11. "Shfrytëzimi seksual" i referohet çdo akti ose përpjekjeje për të abuzuar me një pozicion vulnerabiliteti, pafuqie ose besimi për qëllime seksuale kundër personave në fjalë, duke përfshirë por pa u kufizuar në përfitime financiare, sociale ose politike nga shfrytëzimi seksual i një tjetri. Çdo pagesë (në para, shërbim ose mallra) për shërbime seksuale konsiderohet se përbën shfrytëzim seksual.
- 2.12. "Shfrytëzimi dhe Abuzimi Seksual" (SHAS) përdoret në të gjithë këtë politikë për t'iu referuar akteve të përcaktuara më sipër kolektivisht.
- 2.13. "Ngacmimi seksual" përfshin çdo formë të sjelljes së padëshiruar verbale, joverbale ose fizike të natyrës seksuale që synon ose synon të dëmtojë dinjitetin e një personi, veçanërisht në rastet e krijimit të një mjedisi frikësues, armiqësor, poshtërues ose fyes.
- 2.14. "Viktimë" është personi që ka pësuar shfrytëzim apo abuzim seksual.
- 2.15. "Pala e tretë" përfshin personat me të cilët KKRMV bashkëpunon në kuadër të kryerjes së detyrave të saj ose për qëllime të sigurimit të kushteve të punës - personat juridikë, drejtuesit, organet drejtuese dhe punonjësit.
- 2.16. "Fishkëllues/Tregues" i referohet një individ që ka raportuar një shkelje të dyshuar të rregullave të brendshme të KKRMV. Denoncuesit japin informacion bazuar në dyshimin e arsyeshëm se ka ndodhur keqbërje.
- 2.17. "Zero Tolerancë" është një parim që tregon tolerancë zero për çdo punonjës apo vullnetar të KKRMV-së në lidhje me përfshirjen në çdo formë të shfrytëzimit apo abuzimit seksual. Ky parim përbën një detyrim për KKRMV-në për të nisur menjëherë procedurën në rast të informacionit të marrë, si dhe një detyrim për çdo punonjës, vullnetar apo çdo person tjetër të lidhur me KKRMV-në për të raportuar çdo dyshim sapo të lindë. Toleranca zero për SHAS nënkupton edhe ndalimin e pagesës për aktivitete seksuale për personat që ofrojnë ndihmë, pavarësisht se ku ndodhen këta persona.

3. Hyrje

Si një organizatë humanitare besnike ndaj mandatit të saj, KKRMV ka për obligim të respektojë dhe mbrojë personat vulnerabël në rrezik. KKRMV është pjesë e lëvizjes ndërkombëtare të Kryqit të Kuq dhe ka një prani globale dhe lokale.

SHAS ndaj njerëzve që KKRMV ndihmon është një nga mënyrat më të vështira në të cilën KKRMV mund të dështojë në punën e saj. Përkundër vëmendjes së madhe në aksionin humanitar, mund të ndodhë raportimi i rasteve në të cilat ekziston SHAS, por edhe ekzistimi i të njëjtit, dhe mos raportimi apo fshehja për shkak të frikës nga hakmarrja. Prandaj është thelbësore që KKRMV të ndërmarrë të gjitha hapat për të parandaluar shfaqjen e rasteve të tilla në organizatë dhe t'u përgjigjet në përputhje me rastet e raportuara.

Kodi i Sjelljes së KKRMV-së e ndalon SHAS-in për këdo, përfshirë personat që janë përfitues të asistencës dhe mbështetjes së KKRMV-së. Ndalimi zbatohet gjithashtu për përdorimin e materialit që mund të abuzohet dhe çdo shkëmbim parash, punësimi, mallrash, për shërbime seksuale, duke përfshirë ofertat seksuale ose forma të tjera të sjelljes poshtëruese, degraduese ose shfrytëzuese. Ndalimet zbatohen edhe për kontaktet ose bashkëpunimin me persona të përfshirë në tregtinë e punonjësve të seksit.

Në vitin 2015, gjatë Konferencës së 32-të Ndërkombëtare të KK/GJHK-së, u miratua Rezoluta 3 e cila dënon dhunën seksuale dhe me bazë gjinore në çdo rrethanë, veçanërisht gjatë konflikteve të armatosura, fatkeqësive apo emergjencave të tjera. Rezoluta 3 u bën thirrje gjithashtu komponentëve të Lëvizjes KK që të miratojnë dhe zbatojnë politika të tolerancës zero ndaj SHAS-it të përdoruesve nga stafi dhe vullnetarët dhe sanksionimin e secilit individ për veprimet e tyre.

4. Qëllimi dhe zbatimi

4.1. Qëllimi

Qëllimi i kësaj politike është të sigurojë që KKRMV të ndërmarrë të gjitha hapat e nevojshëm për të parandaluar SHAS nga burimet njerëzore të KKRMV dhe për t'iu përgjigjur në mënyrë të përshtatshme atyre incidenteve që nuk mund t'i parandalojë. Krahas këtij synimi është edhe siguri i mirëqenies së viktimave të SHAS-it dhe sjellja e përgjegjshme dhe dinjitoze me grupet e interesit. Kjo politikë angazhohet për të garantuar trajtimin e drejtë të autorëve të dyshuar gjatë procedurave të llogaridhënies së SHAS-it, në përputhje me aktet e brendshme nënligjore të KKRMV-së.

Kjo politikë forcon sistemet ekzistuese për raportimin e brendshëm, hetimin dhe trajtimin e shkeljeve të mundshme të Kodit të Sjelljes dhe Rregullave për Marrëdhëniet e Punës dhe Rendin dhe Disiplinën e Punës. Marrja e hapave të duhur për rastet e SHAS

shpjegohet në pikën 5 të kësaj Politike në *Rolet dhe Përgjegjësitë* dhe në pikën 6 - *Procedurat e Raportimit*. Plani i veprimit që mbështet zbatimin e kësaj Politike synon të ndikojë më tej në rritjen e ndërgjegjësimit dhe planifikimin e trajnimit për të forcuar kapacitetin e SHAS për trajtimin e rasteve.

Kjo politikë në mënyrë plotësuese forcon dhe zhvillon më tej llogaridhënien në mënyrë që viktimat e SHAS, KKRMV ose kushdo tjetër që dyshon për ekzistencën e SHAS të ndjehet i lirë të raportojë dhe të mbrohen nga hakmarrja.

Bashkëpunimi me komunitetet lokale, promovimi i mekanizmave të ankesave nga komuniteti dhe ofrimi i mbështetjes për viktimat janë komponentë të rëndësishëm të kësaj politike, procedurash dhe plani veprimi.

4.2. Zbatimi

Kjo politikë ka të bëjë me të gjitha burimet njerëzore në KKRMV.

Trajtimi i ankesave të marra në KKRMV për burimet njerëzore nga KKQSH/OKKK përshkruhet në pikat 5 dhe 6 të kësaj Politike.

5. Parimet dhe rregullat e sjelljes

KKRMV ka zero tolerancë për SHAS. Kjo do të thotë se të gjithë autorët do të mbajnë përgjegjësi.

KKRMV aplikon një qasje të përqendruar te viktimat për parandalimin e SHAS. Kjo nënkupton parimet e mëposhtme:

- **Mos bëni dëm** – nuk ndërmerret asnjë aktivitet që mund të përkeqësojë situatën e viktimës së SHAS-it;
- **Respekti** – të gjitha aktivitetet e ndërmarra kryhen duke respektuar zgjedhjen, dëshirën, të drejtat dhe dinjitetin e viktimës;
- **Siguria** – siguria dhe siguria e viktimës është prioriteti numër një për të gjitha palët e përfshira;
- **Konfidencialiteti** – duhet të ketë një shkallë të lartë konfidencialiteti për identitetin e viktimës dhe informacione të tjera për çdo aspekt gjatë zhvillimit të procedurës së rastit. Të ndërmerren të gjitha masat dhe aktivitetet që procedura për rastin të zhvillohet me konfidencialitet të plotë.

- **Mosdiskriminimi** – KKRMV ofron trajtim të barabartë dhe të drejtë për këdo që ka nevojë për ndihmë gjatë incidenteve të SHAS që përfshijnë burimet njerëzore të KKRMV.
- **Mbrojtja e fëmijëve** - vëmendje e veçantë i kushtohet fëmijëve viktimë dhe konstatimit të nevojave të tyre specifike. Për kujdesin ndaj fëmijëve konsultohen ekspertët e mbrojtjes së fëmijëve.

Hetimet për rastet e SHAS zhvillohen në mënyrë të drejtë dhe me respekt të të drejtave të të gjitha palëve të përfshira.

Aktivitetet parandaluese të SHAS zbatohen me qasjen e përfshirjes dhe llogaridhënies së komunitetit.

Sipas Kodit të Sjelljes, burimet njerëzore në KKRMV:

- Nuk do të kryejnë një akt të SHAS-it
- Ata nuk do të përfshihen në aktivitete seksuale me:
  - o Personat nën 18 vjeç;
  - o Të rriturit që marrin ose presin të marrin ndihmë dhe mbështetje nga KKRMV;
  - o Aktivitetet seksuale që përfshijnë të gjitha llojet e aktiviteteve dhe abuzimet e natyrës seksuale, me ose pa kontakt fizik, pavarësisht nëse njëra palë është në dijeni të një abuzimi të tillë.
- Nuk do të shkëmbejë para, punësim, mallra ose shërbime për seks, duke përfshirë ofertat seksuale ose llojet e tjera të sjelljeve poshtëruese, degraduese ose shfrytëzuese.
- Nuk do të prodhojë, prokurojë, shpërndajë ose përdorë materiale pornografike në ambientet e KKRMV ose me pajisjet e KKRMV, duke përfshirë leximin/shikimin e faqeve pornografike të internetit ose dërgimin e e-maileve me përmbajtje pornografike.

Mbrojtja e treguesve: KKRMV ka një politikë të tolerancës zero ndaj çdo forme hakmarrjeje ndaj individëve që raportojnë shkelje të dyshuara të rregullave të brendshme të KKRMV-së ose që bashkëpunojnë në procedim ose hetim.

Kushdo që raporton sjellje të pahijshme të dyshuar duhet të veprojë në mirëbesim dhe të ketë një arsye të arsyeshme veprimi për shkelje të rregullave të KKRMV.

6. Roli dhe përgjegjësitë

- 6.1. Përgjegjësitë e Sekretarit të Përgjithshëm dhe Sekretarëve të OKKK/KKQSH

Sekretari i Përgjithshëm dhe sekretarët e OKKK/KKQSH kanë përgjegjësi të plotë për zbatimin e Politikës në lidhje me burimet njerëzore të KKRMV nën autoritetin e tyre. Në Zyrën Qendrore të KKRMV-së, KKQSH-së dhe OKKK-së, Sekretari i Përgjithshëm/Sekretari cakton një person përgjegjës për parandalimin e SHAS-it.

Përgjegjësitë e Sekretarit të Përgjithshëm/Sekretarëve përfshijnë:

- Sigurimi që burimet njerëzore të KKRMV-së janë të informuar dhe rikujtuar vazhdimisht për përmbajtjen e Politikës;
- Vepronjnë me shembull personal dhe bëjnë përpjekje për të krijuar dhe mbajtur një mjedis që parandalon SHAS;
- Ndërmarrin veprime në kohë dhe të duhura për një raport, ankesë, pretendim, aktivitet ose dyshim ose hakmarrje në lidhje me SHAS;
- Siguron, së bashku me personin përgjegjës, që të gjithë burimet njerëzore të KKRMV të ndjekin trajnime të rregullta dhe të detyrueshme për parandalimin e SHAS.

Sekretarët e OKKK/KKQSH janë gjithashtu përgjegjës për:

- Të integrojnë në mënyrë sistematike çështjen e SHAS-it në fushatat informuese, trajnimet dhe takimet me popullsinë e mbuluar, me vëmendje të veçantë grupeve vulnerabël;
- Të krijojnë një mekanizëm për raportimin e incidenteve të SHAS-it;
- Të promovojë përfshirjen me organizatat lokale, si shoqatat e grave dhe me përfaqësuesit e njerëzve të marginalizuar, organizatat e personave me nevoja të veçanta, me qëllim rritjen e ndërgjegjësimit për tolerancën zero ndaj SHAS-it dhe ku është e mundur vendosjen e përbashkët të mekanizmave të ndjeshëm ndaj gjinisë për ankesat në komunitetet që fokusohen në të drejtat, kapacitetet dhe nevojat e viktimave.

6.2. Përgjegjësitë e të gjitha Burimeve Njerëzore të KKRMV:

- Ta lexojnë dhe kuptojnë këtë Politikë;
- Të përfundojnë trajnimin e detyrueshëm për parandalimin e SHAS;
- Të raportojnë incidentet e SHAS-it për të cilat ata janë dëshmitarë, dëgjuar ose dyshojnë se ekzistojnë;
- Të bashkëpunojnë plotësisht me personat përgjegjës për hetimin, për të garantuar konfidencialitetin e çdo incidenti të raportuar.

6.3. Përgjegjësitë e personit të caktuar si përgjegjës për parandalimin e SHAS:

Personi Përgjegjës ka autoritetin dhe përgjegjësinë për të kryer një hetim të duhur të një SHAS të mundshëm në KCRMV/KKQSH/OKKK. Vlerësimi dhe/ose hetimi mund t'u caktohet personave të tjerë sipas burimeve të disponueshme dhe aftësive të kërkuara.

Të gjitha raportet, pavarësisht nga burimi nga vijnë, duhet t'i përcillen pa vonesë personit përgjegjës. Një raport i SHAS-it të mundshëm mund të dorëzohet në mënyrë anonime dhe do të mbahet konfidencial.

Pas marrjes së aplikimit, personi përgjegjës bën një vlerësim fillestar. Nëse nga vlerësimi rezulton se raporti bazohet në një bazë legjitime për ekzistencën e SHAS-it, hapet një hetim/procedim administrativ sipas procedurave të KCRMV-së dhe Rregullores së Punës.

Konfidencialiteti duhet të ruhet në lidhje me hetimin nga të gjitha palët e përfshira. Personi i akuzuar prezumohet i pafajshëm gjatë vlerësimit fillestar dhe gjatë gjithë hetimeve. Gjatë hetimit, të akuzuarit duhet t'i jepet mundësia për të dhënë dëshminë e tij.

Pas përfundimit të hetimit, personi përgjegjës përgatit një raport që përmban gjetjet, përfundimet dhe rekomandimet e hetimit.

Në bazë të natyrës dhe peshës së akuzës, si dhe në kompetencat e përcaktuara, Sekretari/Sekretari i Përgjithshëm mund të vendosë t'ia kalojë çështjen institucioneve kompetente.

7 Parandalimi

- 1. Kontrollimi** Përpara dhënies së një pozicioni të shpallur, KCRMV/KKQSH/OKKK do të ekzaminojë kandidatët e mundshëm për punësim në lidhje me gatishmërinë e tyre për të përmbushur tolerancën zero të vendosur për SHAS. Ky kontroll kryhet në bazë të pyetjeve të bëra gjatë një interviste formale ose joformale, si dhe dokumentacionit të dorëzuar të aplikimit, si dhe gatishmërisë së kandidatit për të nënshkruar një deklaratë me shkrim që pranon tolerancën zero të vendosur nga KCRMV.
- 2. Trajnim** KCRMV, KKQSH dhe OKKK kryejnë trajnime të detyrueshme fillestare dhe rifreskuese⁷ për të gjithë punonjësit dhe stafin përkatës të organizatës mbi politikën dhe procedurat e SHAS.

KCRMV, KKQSH dhe OKKK do të ofrojnë trajnime hyrëse për çdo punonjës të ri brenda 3 ditëve nga fillimi i tij në punë dhe të paktën një herë në vit një trajnim njëditor për të gjithë punonjësit dhe për të gjithë personat që kanë të drejtë të veprojnë në emër. dhe në kurriz të KCRMV/KKQSH/OKKK, ku do të

njihen me përkufizimin e SHAS dhe çfarë përfshin ndalimi, koncepti i tolerancës zero, mundësitë e raportimit dhe përgjegjësitë e punonjësve për zbatimin e kësaj politike.

Trajnimi do të kryhet nga staf i trajnuar në kuadër të KKRMV/KKQSH/OKKK, dhe nëse është e nevojshme nga konsulentë të jashtëm.

Trajnimi është i detyrueshëm dhe nëse dikush mungon për arsye të justifikuara do të marrë pjesë në një takim shtesë ku do të njihet me përmbajtjen dhe detyrimet lidhur me këtë temë.

8 Përgjigje:

1. Raportimi: KKRMV ka mekanizma dhe procedura të sigurta, konfidenciale dhe të aksesueshme për punonjësit, përdoruesit dhe komunitetet, përfshirë fëmijët, për të raportuar pretendimet e SHAS dhe përdoruesit janë në dijeni të tyre.

1.1. Raportimi nëpërmjet personave të obliguar për procedimin e rasteve të SHAS

KKRMV, KKQSH dhe OKKK janë të detyruar të caktojnë nga punonjësit e tyre një person i cili do të jetë i ngarkuar për marrjen, vlerësimin dhe veprimin e kërkesave për SHAS. KKRMV, KKQSH dhe OKKK do të shpallin personat e autorizuar në tabelën e shpalljeve, për të njoftuar punonjësit.

Personat që ndajnë informacionin kanë të drejtë të zgjedhin:

- Informacionin ta japin gojarisht në procesverbal;
- Të japin informacionin në formë të shkruar sipas zgjedhjes së tyre (me dorë, elektronik - email, mesazh, etj.), ose
- Të japin informacionin në konfidencë dhe me një identitet të mbrojtur.

Nëse personi që ndan informacionin nuk ndjen besim tek personi i caktuar në njësinë e tij afariste, ai ka të drejtë t'ia dorëzojë raportin personit të caktuar në instancat më të larta (OKKK nga Shkupi në KKQSH, dhe të gjitha OKKK dhe KKQSH në KKRMV).

1.2. Raportimi nëpërmjet strukturave udhëheqëse dhe drejtuese

Nëse personi nuk ka mundësi të kontaktojë me personin nga pika 8.1.1, veçanërisht nëse ai është vullnetar, person i punësuar ose palë e tretë, ai mund t'ia paraqesë kërkesën kryetarit ose sekretarit të OKKK/KKQSH/KKRMV.

Personat që ndajnë informacionin kanë të drejtë të zgjedhin:

- Informacionin ta japin gojarisht në procesverbal;
- Të japin informacionin në formë të shkruar sipas zgjedhjes së tyre (me dorë, elektronik - email, mesazh, etj.), ose
- Të japin informacionin në konfidencë dhe me një identitet të mbrojtur.

1.3. **Paraqitje nëpërmjet platformës elektronike**

Sipas vlerësimit të tij, personi që ndan informacionin mund të vendosë të bëjë të njëjtën gjë duke përdorur platformën elektronike: -----.

Përdorimi i platformës elektronike është falas dhe i disponueshëm për të gjithë personat, si dhe mund të përdoret për të paraqitur raporte anonime.

Pas këtyre kallëzimeve veprojnë personat nga pika 8.1.1.

8.2. Hetime: Për çdo informacion apo dijeni për shkelje të parimit të tolerancës zero për SHAS, do të zhvillohet një procedurë disiplinore sipas Rregullores së Urdhrit të Punës dhe Disiplinës së KKR MV.

2.1. Raportim tek organet kompetente: Nëse pas një procedure disiplinore të zhvilluar siç duhet, ka prova që mbështesin pretendimet për SHAS, ato raste mund t'i raportohen autoriteteve përkatëse të përcaktuara nga ligjet në fuqi.

2.2. Detyra për të raportuar dyshimin: Burimet Njerëzore të KKR MV-së si dhe palët e treta janë të detyruara të raportojnë pa vonesë çdo dijeni ose dyshim se dhuna seksuale, abuzimi ose shfrytëzimi i një fëmije ose të rrituri të përfshirë në programet e SHK-së ka ndodhur nga Burimet Njerëzore, persona të tjerë të punësuar, persona të punësuar në agjenci të OKB-së, organizata partnere ose institucione të tjera. Personi që ka informacionin do ta ndajë atë me personat e caktuar në formën e dyshimit, pa kryer një hetim apo për të përcaktuar më tej rastin.

8.3. Ndhimja për viktimat: KKR MV ka një sistem për t'i referuar shpejt viktimat e SHAS në shërbimet e disponueshme, bazuar në nevojat dhe pëlqimin e tyre. KKR MV do të marrë masa për ofrimin e ndihmës juridike falas në përputhje me Ligjin për ndihmë juridike falas për viktimat dhe do të informojë viktimat për llojet e shërbimeve që mund të marrin nga institucionet shtetërore dhe organizatat përkatëse joqeveritare. Me kërkesë të viktimave,

KKRMV/KKQSH/OKKK mund të caktojë një person që do t'i shoqërojë gjatë vizitës në këto institucione apo organizata.

8.4. Bashkëpunimi me palët e treta: Kur bashkëpunojnë me palët e treta, duke përfshirë, por pa u kufizuar në konsulentët, punonjësit e përkohshëm, krijuesit e veprave me të drejtë autori dhe të ngjashme, KKRMV, KKQSH dhe OKKK do t'i informojnë ata për tolerancën zero për SHAS dhe mundësinë e përfundimit të kontratën dhe kërkesën për dëmshpërblim nëse personi ndërmerr veprime që cenojnë tolerancën zero për kohëzgjatjen e angazhimit.

9. Monitorimi dhe vlerësimi

Personi përgjegjës për parandalimin e SHAS në KKRMV është përgjegjës për promovimin dhe monitorimin e zbatimit të kësaj politike.

Menaxhmenti dhe administrata e KKRMV do të monitorojë progresin në zbatimin e kësaj politike në baza vjetore me mbështetjen e personit përgjegjës për parandalimin e SHAS në KKRMV.

Sekretari/Sekretarët e Përgjithshëm janë përgjegjës për zbatimin e kësaj Politike në përcaktimin e detyrave të punës sipas vendeve të punës dhe përfshirjen e saj në kontratat e punës/angazhimit.

Personat përgjegjës për parandalimin e SHAS-it janë të detyruar të mbajnë shënime adekuate të numrit të raportimeve dhe shqyrtimit të rasteve të vërtetuara së bashku me raportin e tyre dhe të njëjtën t'ia raportojnë personit përgjegjës për parandalimin e SHAS në KKRMV të paktën një herë në vit.

Personi përgjegjës për parandalimin e SHAS në KKRMV paraqet një raport vjetor për numrin e raporteve të paraqitura dhe një pasqyrë të rasteve të vërtetuara, si dhe përgjigjen nga autoritetet për zgjidhjen e tyre.

KKRMV gjithashtu bashkëpunon me organizata të tjera ndërkombëtare, ndërqeveritare dhe joqeveritare, duke përfshirë shoqatat e tjera kombëtare të Kryqit të Kuq/ Gjysmëhënës së Kuqe, Federatën Ndërkombëtare të Shoqatave KK/GJHK, Komitetin Ndërkombëtar të Kryqit të Kuq, për të rishikuar zbatimin e politikave dhe ndikimin e përpjekjeve kolektive për të eliminuar SHAS-in dhe abuzimin e lidhur me pushtetin.

Vlerësimi i zbatimit të kësaj Politike do të bëhet çdo dy vjet nga miratimi i saj.